

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Αθήνα, 13-11-2019

Αριθ. Πρωτ. : 116382 - 13-11-2019

ΕΥΚΕ: ΕΥΚΕ 2133

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Αικ. Παπαδημητρίου
Τηλέφωνο : 210 3745090
Fax : 210 3742063
Email : aikapapa@mne.gr

Προς : Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π.
Περιφέρειας Πελοποννήσου
Αλ Σούτσου 32
22132 Τρίπολη

Κοιν:

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης επί των σχεδίων προσκλήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου με τίτλους «ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ – ΊΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)» και «ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ – ΊΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ - ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΚΔΗΦ)» για την ύπαρξη στοιχείων κρατικών ενισχύσεων.

Σχ. 1. Το με αρ. πρωτ. 3593/01-11-2019 έγγραφο της ΕΥΔ ΕΠ Περ. Πελοποννήσου (αρ. πρωτ. εισ. ΕΥΚΕ 2133/7-11-2019)

2. Η με ΑΠ 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ για τη συμπλήρωση και αποστολή στην ΕΥΚΕ λίστας ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού εγγράφου σας, με το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας για τα εν θέματι σχέδια προσκλήσεων, και λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

Α. Στο πλαίσιο και των δύο σχεδίων θα αναπτυχθούν υπηρεσίες στο τομέα της κοινωνικής πρόνοιας, που σε συνδυασμό με τις ήδη υπάρχουσες κοινωνικές δομές, θα δημιουργήσουν ένα ολοκληρωμένο υποστηρικτικό πλέγμα παροχών για τις ευάλωτες ομάδες και τις οικογένειές τους. Οι ανάγκες που έχουν προκύψει σχετίζονται με την

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

έλλειψη συγκεκριμένων δομών σε συνδυασμό με την ύπαρξη σημαντικού αριθμού ατόμων σε ευπαθείς ομάδες.

Δυνητικοί δικαιούχοι και για τις δύο προσκλήσεις είναι ο Δήμος Καλαμάτας λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου / Δημοτικές Κοινωφελείς Επιχειρήσεις του Ν.3463/2006 / Διαδημοτικές Επιχειρήσεις / Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, του Δήμου Καλαμάτας) καθώς και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους.

Σκοπός των δράσεων και των δύο σχεδίων δηλ η ίδρυση και λειτουργία των δομών Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) είναι η βελτίωση των παρεχόμενων προνοιακών υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας και της ποιότητας ζωής των ευπαθών ομάδων των ηλικιωμένων, των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους. Πρόκειται για μέρος ενός ολοκληρωμένου δικτύου κοινωνικών δομών στο σύνολο της πόλης της Καλαμάτας. Άμεσα ωφελούμενοι είναι άτομα ηλικιωμένα με κινητικές αναπηρίες ή με αισθητηριακές αναπηρίες ή με νοητική υστέρηση ή με πολλαπλές αναπηρίες ή με διαφορετικού είδους αναπηρία, στο σύνολο της εδαφικής περιοχής του Δήμου Καλαμάτας, οι οποίοι θα λαμβάνουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Σε δεύτερο βαθμό ωφελούμενοι είναι τα μέλη των οικογενειών τους, στα οποία θα δίνεται η δυνατότητα συνέχισης ή εξεύρεσης εργασίας ή η ελάφρυνση όσων εξ αυτών δεν δύναται για λόγους οικονομικούς ή κοινωνικούς να παρέχουν την κατάλληλη φροντίδα στα ωφελούμενα άτομα.

Β. Το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ – ΊΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)» αφορά επιχορήγηση για ίδρυση και λειτουργία για 3 έτη Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) και θα υλοποιηθεί με τα κάτωθι δύο υποέργα:

i. «Ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)» για 50 ωφελούμενους (σε 2 βάρδιες), με προϋπολογισμό τριετίας 700.000€, που αφορά στη λειτουργία του Κέντρου.

ii. «Διαμόρφωση χώρου για τη λειτουργία Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων» που αφορά στις εργασίες που απαιτούνται, προκειμένου το δημοτικό κτήριο στο οποίο θα στεγαστεί το Κέντρο να πληροί τις νόμιμες προδιαγραφές. Ο προϋπολογισμός του υποέργου είναι 168.500,00€.

Η χρηματοδότηση του τεχνικού υποέργου θα πραγματοποιηθεί αξιοποιώντας τη δυνατότητα χρήσης της συμπληρωματικής (διασταυρούμενης) χρηματοδότησης ΕΤΠΑ/ΕΚΤ [άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2014 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ/1016/19-12-2018 (ΦΕΚ Β 5968/31-12-2018)].

Για τις προϋποθέσεις άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) που λειτουργούν από τους δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφαρμόζεται το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση και λειτουργία τους όπως ισχύει κάθε φορά (αριθ. Π1γ/ΑΓΠ/οικ.14963/9.10.2001 (ΦΕΚ 1397/Β) Απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, όπως τροποποιήθηκε με την Π1γ/ΓΠ/οικ.11801/5.02.2003 (ΦΕΚ 160/Β) και με την Δ27/οικ. 9746/409/4.04.2013

(ΦΕΚ 914/Β) Απόφαση).

Προϋπολογισμός του έργου 868.500€

Γ. Το σχέδιο πρόσκλησης με τίτλο «ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ – ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ - ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΆΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΚΔΗΦ)» αφορά επιχορήγηση για ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες με διάρκεια λειτουργίας 3 έτη. Στο φυσικό της αντικείμενο περιλαμβάνονται:

- i. «Ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες» για 50 ωφελούμενους (σε 2 βάρδιες), με προϋπολογισμό τριετίας 1.440.000€, που αφορά στη λειτουργία του κέντρου.
- ii. «Διαμόρφωση χώρου για τη λειτουργία Κέντρου Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες» που αφορά στις εργασίες διαμόρφωσης του χώρου στέγασης του κέντρου, προκειμένου να πληρούνται οι νόμιμες προδιαγραφές λειτουργίας του. Ο προϋπολογισμός του εν λόγω υποέργου είναι 170.000,00€. Η χρηματοδότηση του τεχνικού υποέργου θα πραγματοποιηθεί αξιοποιώντας τη δυνατότητα χρήσης της συμπληρωματικής (διασταυρούμενης) χρηματοδότησης ΕΤΠΑ/ΕΚΤ [άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ 1303/2014 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ/1016/19-12-2018 (ΦΕΚ Β 5968/31-12-2018)].

Προϋπολογισμός είναι 1.610.000€

Δ. Με βάση τα σημεία 5, 7, 12 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), ως κρατικές ενισχύσεις ορίζονται οι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές». Ως επιχείρηση θεωρούνται όλες οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί.

Οικονομική δραστηριότητα είναι η προσφορά αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά. Δεν είναι απαραίτητο ο φορέας που ασκεί τη δραστηριότητα αυτή να επιδιώκει κέρδος αλλά αρκεί να ενεργεί σε κερδοσκοπική αγορά. Ακόμα και μη κερδοσκοπικές οντότητες μπορούν να χαρακτηρισθούν «επιχειρήσεις», εφόσον παρέχουν υπηρεσίες σε μία αγορά. Το γεγονός ότι μια δραστηριότητα δεν είναι οικονομικά αποδοτική δεν σημαίνει ότι δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα στο πλαίσιο των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Συνεπώς το ερώτημα εάν ένας φορέας ασχολείται με οικονομικές δραστηριότητες εξαρτάται από το εάν αυτές παρέχονται ή θα μπορούσαν να παρέχονται από άλλους φορείς έναντι αντιτίμου.

Όπως συνάγεται από τα παραπάνω, οι προσφερόμενες υπηρεσίες που περιγράφονται στα Α,Β,Γ εδάφια συνιστούν οικονομική δραστηριότητα δεδομένου ότι παρέχονται ή θα μπορούσαν να παρέχονται από αδειοδοτημένους φορείς έναντι αντιτίμου. Συνακόλουθα, οι πιθανοί Δικαιούχοι της χρηματοδότησης που θα παράσχουν τις σχετικές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τους διέπει, τον τρόπο χρηματοδότησής τους και από το εάν ο χαρακτήρας τους είναι ή όχι κερδοσκοπικός, **θεωρούνται επιχειρήσεις με την έννοια των κρατικών ενισχύσεων**.

Ε. Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια κρατική χρηματοδότηση προς οποιονδήποτε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα είναι κρατική ενίσχυση, πρέπει να ισχύουν σωρευτικά οι τέσσερις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, ήτοι:

- Χορήγηση/μεταφορά κρατικών πόρων
- Επιλεκτική ενίσχυση προς ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής
- Παροχή πλεονεκτήματος
- Νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού και του ενδοενωσιακού εμπορίου

Με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν στην Υπηρεσία προκύπτει ότι πληρούνται η πρώτη, η δεύτερη και η τρίτη προϋπόθεση, δεδομένου ότι (i) η χρηματοδότηση των πιθανών Δικαιούχων θα προέρχεται από κρατικούς και ενωσιακούς πόρους, (ii) υφίσταται ουσιώδης επιλεκτικότητα αφού η χρηματοδότηση, δυνάμει σχετικής πρόσκλησης, προορίζεται τυπικά για ορισμένες μόνο «επιχειρήσεις» (δικαιούχους) και (iii) η χρηματοδότηση των πιθανών Δικαιούχων τους παρέχει οικονομικό πλεονέκτημα, δεδομένου ότι δεν επιλέγονται για την παροχή του συνόλου των σχετικών υπηρεσιών μέσω ανοικτής δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου (ίση μεταχείριση των υποψηφίων αναδόχων και χωρίς οποιουδήποτε είδους αποκλεισμούς, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς κατάρτισης του εξωτερικού) έτσι ώστε να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν καλύτερη λύση με το χαμηλότερο κόστος.

ΣΤ. Αναφορικά με την τέταρτη προϋπόθεση του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ, και ειδικότερα αυτή της επίδραση στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, σημειώνονται τα ακόλουθα: Σύμφωνα με το σημείο 196 της παραπάνω Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή σε ορισμένες αποφάσεις της έχει κρίνει ότι, *λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων, ένα «μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης»*. [π.χ. εξέτασε διάφορες παραμέτρους όπως ο αριθμός των πελατών που εξυπηρετεί το εκάστοτε έργο, ή των επενδυτών που δυνητικά θα

προσέλκυε, το γεγονός ότι τα παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό και έχουν εν γένει μία περιορισμένη ζώνη επιρροής, ή ακόμη και τη γλώσσα που χρησιμοποιείται κατά τη λειτουργία του έργου (βλ. αποφάσεις SA. 37432/2015 (Τσεχία) παρ. 11-23, SA. 37904 (Γερμανία) παρ. 9-19, SA. 38035 (Γερμανία) παρ. 8-15].

Στις περιπτώσεις αυτές δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια της παραγράφου 2 και δεν υφίστανται θέματα κρατικών ενισχύσεων.

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους,

β) η δραστηριότητα εκτιμάται ότι είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, καθώς τα παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό άνευ διαφημιστικής προβολής

γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή, για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογούνται παράμετροι όπως:

- Εάν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περιορισμένη περιοχή εντός του κράτους μέλους με μικρό πληθυσμό
- Εάν η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες-«πελάτες», λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (π.χ. γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών/πελατών του προϊόντος/υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη.
- Οι εργαζόμενοι και πάροχοι των υπηρεσιών φροντίδας μιλούν την γλώσσα των ωφελομένων
- Σε περίπτωση ειδικού ιατρικού περιστατικού, οι ωφελούμενοι μεταφέρονται στο κατάλληλο νοσηλευτικό ίδρυμα και επομένως οι δομές αυτές δεν αποτελούν μονάδες παροχής εξειδικευμένες ιατρικές υπηρεσίες, ώστε να προσελκύει ή/και να δύναται να προσελκύσει ενοίκους από άλλα κράτη μέλη
- Τον σκοπό του μέτρου, που δε θα πρέπει να είναι η αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη).
- Τυχόν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες/προϊόντα.

- Την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής), τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς).
- Το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

Ζ. Εφόσον οι προαναφερθείσες παράμετροι αποδεικνύονται και με πραγματικά στοιχεία (που περιλαμβάνονται π.χ. στην πραγματοποιηθείσα χρηματοοικονομική ανάλυση, αλλά και άλλα στοιχεία, εάν υπάρχουν, όπως για το ενδιαφέρον επενδυτών από το εξωτερικό), θεωρούμε πως μπορεί βάσιμα να υποστηριχθεί ότι η χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων (ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ) συνιστά μέτρο τοπικού χαρακτήρα που δεν είναι ικανό να επηρεάσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο και, επομένως, η χρηματοδότησή της δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση. Τα προαναφερόμενα στοιχεία που θα συλλεχθούν και θα υποβληθούν από τους υποψήφιους Δικαιούχους προς απόδειξη των παραμέτρων της (ΣΤ) παραγράφου πρέπει να φυλάσσονται στον φυσικό φάκελο του έργου/πράξης προς επίδειξη σε αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Η. Η «Λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης» (σχετ. 2) πρέπει να συμπληρώνεται ορθά και να φυλάσσεται στον φυσικό φάκελο του έργου/πράξης. Εν προκειμένω, στο ερώτημα υπό στ. Ι της λίστας, εάν δηλαδή ο δικαιούχος αποτελεί *επιχείρηση, δηλαδή ασκεί οικονομική δραστηριότητα, προσφέροντας αγαθά ή/και υπηρεσίες σε μια αγορά*, η απάντηση είναι θετική (βλ. παραγράφους 1 & 2 ανωτέρω). Περαιτέρω, στα ερωτήματα ΙΙ.1, ΙΙ.2, ΙΙ.3 και ΙΙ.5 της λίστας (δηλ. (ΙΙ.1.) περί άμεσης ή έμμεσης μεταφοράς κρατικών πόρων στην επιχείρηση, (ΙΙ.2) περί μέτρου που συνιστά οικονομικό πλεονέκτημα, (ΙΙ.3) περί επιλεκτικού μέτρου και (ΙΙ.5) περί μέτρου που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό) η απάντηση είναι επίσης θετική (βλ. παραγράφους 1 & 2 ανωτέρω). Στο ερώτημα ΙΙ.4 (περί μέτρου ικανού να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών), εφόσον προσκομίστούν από τον υποψήφιο Δικαιούχο πραγματικά στοιχεία που αποδεικνύουν τις παραμέτρους της παρ. 5 της παρούσας, η απάντηση είναι αρνητική και στην τελευταία στήλη της λίστας πρέπει να αναγραφούν τα προσκομισθέντα στοιχεία.

Θ. Σε περίπτωση που οι προαναφερθείσες παράμετροι της παρ. ΣΤ της παρούσας ΔΕΝ αποδεικνύονται από τα στοιχεία που προσκόμισαν οι υποψήφιοι Δικαιούχοι, πρέπει να εξετάζεται αν η χρηματοδότησή τους συνιστά συμβιβάσιμη ενίσχυση που απαλλάσσεται της κοινοποίησης, βάσει της Απόφασης 2012/21/ΕΕ περί ΥΓΟΣ ή ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 360/2012 (de minimis ΥΓΟΣ).

Ι. Οι δράσεις που αφορούν σε υπηρεσίες οι οποίες δύνανται να χαρακτηρισθούν ως Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) και οι οποίες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά θα πρέπει να είναι στο πλαίσιο των αναφερομένων στην Απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011 (2012/21/ΕΕ) για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, και συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 2.1.γ περί κοινωνικών αναγκών. Οι ΥΓΟΣ είναι οικονομικές δραστηριότητες που οι δημόσιες αρχές

προσδιορίζουν ως ιδιαίτερης σημασίας για τους πολίτες και οι οποίες δεν θα παρέχονταν (ή θα παρέχονταν υπό διαφορετικές συνθήκες) χωρίς δημόσια παρέμβαση. Η χρηματοδότηση των εν λόγω ΥΓΟΣ συνιστούν συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά κρατική ενίσχυση, υπό μορφή αντιστάθμισης, προς τις επιχειρήσεις που έχουν επιφορτιστεί με την διαχείριση και παροχή αυτών σύμφωνα επίσης με το άρθρο 2.1 της Απόφασης της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011 (2012/21/ΕΕ).

Κ. Ο χαρακτηρισμός μιας παρεχόμενης υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ πρέπει να τεκμηριώνεται από την εθνική νομοθεσία (νομοθετικό / κανονιστικό πλαίσιο / εθνική στρατηγική / αρμοδιότητες, κλπ.) η οποία καταδεικνύει το δημόσιο χαρακτήρα της εν λόγω υπηρεσίας και τις συγκεκριμένες υπηρεσίες που το κράτος έχει καθορίσει ότι οφείλει να παρέχει στους πολίτες, όπως ενδεχομένως στην εν θέματι χρηματοδότηση της πράξης (Δομή παροχής υπηρεσιών και σχετικές ενέργειες έναντι στις έμφυλες διακρίσεις). Η δε εν λόγω τεκμηρίωση πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στην σχετική έκθεση τεκμηρίωσης ΥΓΟΣ που πρέπει να υποβληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 39499/ΕΥΚΕ5288/31.03.2017 επιστολή μας, με θέμα «Οδηγίες σχετικό με την υποβολή εκθέσεων τεκμηρίωσης στο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας (ΥΓΟΣ)». Όπως αναφέρεται σχετικώς, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης διατηρεί την αρμοδιότητα ελέγχου της ορθότητας υπολογισμού των οικονομικών στοιχείων της έκθεσης καθώς και της επιλεξιμότητας των δαπανών της υπό αξιολόγησης και ένταξης πράξης.

Συνεπώς η χρηματοδότηση της παροχής υπηρεσιών λειτουργίας των δομών κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας (υποστήριξης της διαβίωσης ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρία) πρέπει να εξετάζεται εάν συνιστά συμβιβάσιμη ενίσχυση που απαλλάσσεται της κοινοποίησης βάσει της Απόφασης 2012/21/ΕΕ περί ΥΓΟΣ, ή ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 360/2012 (De Minimis ΥΓΟΣ).

Λ. Δεδομένων των ανωτέρω και πέραν της ορθής πρόβλεψης για την συμπερίληψη της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01) στα διατακτικά των σχεδίων προσκλήσεων θα πρέπει να προστεθούν:

- Η Απόφασης 2012/21/ΕΕ περί ΥΓΟΣ
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 360/2012 (de minimis ΥΓΟΣ).

Δεδομένων των ανωτέρω στο κεφάλαιο 4.4 των εν λόγω σχεδίων προσκλήσεων με τους ειδικούς κανόνες επιλεξιμότητας πρέπει να προστεθεί το κάτωθι:

=> Σε περίπτωση εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 360/2012 της Επιτροπής (De Minimis ΥΓΟΣ) , το συνολικό ποσό της χορηγούμενης για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 500.000 € για οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών. Τα έτη που λαμβάνονται υπόψη για να διαπιστωθεί η κάλυψη ή μη του εν λόγω ανώτατου ορίου πρέπει να είναι τα οικονομικά έτη που λαμβάνονται ως βάση για φορολογικούς σκοπούς. Η κρίσιμη τριετία πρέπει να εκτιμάται σε κυλιόμενη βάση, ούτως ώστε, για κάθε νέα χορήγηση ενίσχυσης ή σσωνος σημασίας, να είναι απαραίτητο να καθορίζεται το συνολικό ποσό ενισχύσεων ή σσωνος σημασίας που χορηγούνται κατά τη διάρκεια του εκάστοτε οικονομικού έτους, καθώς και κατά τα προηγούμενα δύο οικονομικά έτη. Για τον

σκοπό αυτό, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε ενίσχυση που χορηγείται, ακόμη και όταν αυτή χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με πόρους ενωσιακής προέλευσης.

Μ. Τέλος όπως επισημάνθηκε και στην με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ που απεστάλη στις διαχειριστικές αρχές με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 29.08.2017, υπενθυμίζεται ότι:

- ✓ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020», μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- ✓ Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.